[2]

బహుముఖాల అద్దం

అదీ మా పడకగది. ఒక ప్రక్కన పందిరిమంచం దాని కెదురుగా గోడపైన నిలువుటద్దం. ఎదురుగా పుస్తకాలు. మంచానికి ప్రక్కన నేను కుర్చీలో కూర్చుని వ్రాసుకొంటున్నాను. నాకు ఎడమవైపున ఉన్న బల్లపైన పుస్తకాలు కుప్పలు కుప్పలుగా ఉన్నాయి. గోడలమీద అయిదారు చక్కని బొమ్మ లున్నాయి.

గడియారంలో అప్పటి కప్పుడే తొమ్మిదైంది. ఆబల్ల మీద నున్న కాంపోజిషన్ పుస్తకాలన్నీ ఎప్పుడు దిద్దుతానా అని దిగులేసింది, అవన్నీ దిద్దేసి మర్నాడు పిల్లలకు ఇచ్చివేయాలె పట్టుదలతో కూర్చుని ఒక్కొక్క పుస్తకమే దిద్దటం ప్రారంభించినాను. సంవత్సరం పొడుగునా ఇట్లా దిద్దినా మొదటిరోజున ఏంతప్పులో చివరరోజునా సరిగ్గా అవే తప్పులు. మరి ఈ కృషిఅంతా ఎందుకో మాఅధికారులకే తెలియాలె. వివిధములైన మొక్కలు పెరిగే కొండలు వైద్యులకు మందులు చేయటానికి మిక్కిలి ఉపయోగం అనే వాక్యం దిద్దటం ఎట్లాగా అని ఆలోచిస్తూ ఉండగా వచ్చింది కాంతం.

వచ్చిందన్న మాటేకాని నాగోలలో నేనున్నాను. కుర్రవాడి ఉద్దేశం మొక్కలు మందులు చేయటానికి ఉపయోగ పడతాయని కాని కొండలను మందులు చేస్తారని కాదు. ఇట్లాగే అనక తవకగా వ్రాస్తుంటారు కుర్ర కుంకలు.

వాటిని సరిచేయటంలో మా ప్రాణాలు హరించుకు పోతుంటవి. గొడవలో పడుండి వాక్యాన్ని కొద్ది మార్పుతో పూర్తిగా అర్థం వచ్చేలాగున ఎట్లా మారుద్దామా అని ఆలోచిస్తూ, ఆవిడ రావటాన్ని కళ్ళతో చూచాను............కాంతం వచ్చింది. సన్న గోరంచు పొందూరు చీర కట్టుకొని వయొలా క్రీంబాడీస్ వేసుకొన్నది. బర్మాముడి. దానిపైన అర్ధ చంద్రాకారంగా పూలు.

వచ్చి అద్దానికి ఎదురుగా నిలబడి గాజులూ పమిటా సవరించుకొని ముంగురులు దిద్దుకోటం నేను చూస్తూనే ఉన్నా కళ్లతో. కాని మనస్సుమాత్రం వాక్య రచనలో లగ్నం అయి ఉంది.

నావంక చూచి కాంతం నవ్వింది......నేను తలొంచుకొని వ్రాసుకొంటున్నాను. తర్వాత ఆవిడ అక్కడే నిల్చొని కుచ్చెళ్ళు విదిలించటం నాకు వినిపించింది. నేను తల ఎత్తి చూడలేదు. పౌడరుకామాలు ముఖానికి అద్దుకొని అద్దంలో చూచుకొంటున్నది కాంతం. నేను ఇవన్నీ కనిపెడుతున్నా. తలెత్తకుండా వ్రాసుకుంటూ వుండటం మూలాన, ఆవిడ "కొత్తదుప్పటి వేశాగే పక్కపైన" అన్నది పరుపువంక చూస్తూ చిరు నవ్వుతో. నేను కలంపుల్ల పళ్లతో కొరుకుతూ "అవును" అన్నట్లు తలకాయ ఊపాను.

కాంతం మళ్లీ అద్దం చూచుకొని తిలకం దిద్దుకొన్నది. వడ్డాణం తీసి గజ్జలు గలగల లాడించి కటిస్థానం దగ్గర కుచ్చెళ్లు సర్దుకొని వడ్డాణం పెట్టుకొని,

"ఏమిటి వ్రాస్తున్నారు" అన్నది.

"ఏముంది? బడిపంతులు చేసే మహాకార్యా లేము న్నాయి? కాంపోజిషన్ పుస్తకాలు దిద్దుకోటం, అమృతాంజనం రాచుకోటం" అన్నాను విసుగ్గా.

కాంతం పకా పకా నవ్వింది. అయితేనేం నామట్టుకు నేను స్పెల్లింగుతప్పులు దిద్దుతున్నాను. ఫీల్డు స్పెల్లింగు Fieldఆ లేక Feild ఆ అని సందేహం తోచి డిక్షనరీ చూస్తున్నాను. ఇంతలో పసిపిల్ల మెసిలి దగ్గింది.

"లేస్తుంది కామాలు, ఇప్పుడే నిద్రపుచ్చి వచ్చా" అన్నది ఆవిడ.

నా కామాటలు వినిపించినా, నేనేం మాట్లాడ లేదు. ఇంతలో కాంతం మేడ దిగి, వీధి తలుపు గభీలుమని వేసి వచ్చి పట్టెమంచము దగ్గర నుంచుని పెద్దగా ఆవలించింది. పడుకొంటుంది కామాలు అనుకొన్నాను. కాని ఆమె పడు కోక ఆరోజున చేసిన జిలేబీ వెండిపళ్లెంలో పెట్టుకొని వచ్చి "తినండి" అని బల్లమీాద పెట్టి వెండి గుండు చెంబుతో మంచి నీళ్లుపెట్టి నావంక చూచి,

"తినరేం" అన్నది.

"అక్కడపెట్టు" అన్నాను నేను.

కాంతం మళ్లీ అద్దం దగ్గరకు పోయి ఇంకోసారి సద్దుకొని,

"నాబ్రోచ్ చూశారా" అన్నది.

"అబ్బ ! ఏమిటి నీ ప్రశ్నలూ, నీవూనూ, నీ బ్రోచ్

సంగతి నాకెందుకూ ? నన్ను రాసుకోనీ" అన్నాను.

"అహ, ఎందుకండీ అంత విసుగూ ? మీరాతకు నేనేం అడ్డం వచ్చాను. నా బ్రోచ్ ఎక్కడైనా చూశా రేమోనని అడిగాను," అనిఅంటూ నవ్వింది. నవ్వితే నవ్వెందని నేను మళ్లీ పుస్తకం తీసుకొని తప్పులు చూస్తుంటే, కాంతం అక్కడే నుంచుని బ్రోచ్ పమిటకు పెట్టుకుంది.

అప్పటికి నేను దిద్ద వలసిన పుస్తకాలు ఇంకా ఇరవై వున్నాయి బల్లమీద. ఒక్కొక్కటే తదేక దీక్షతో దిద్దేస్తున్నాను. కాంతం గడియారం వంక చూచి "అబ్బ పదైంది. పడుకోవాలె. ఒక్క గడియైనా నిద్ర పోతాను. పన్నెండు కొట్టే టప్పటికల్లా ఠకీమని లేస్తుంది పసిముండ, ఎవరో కొట్టి లేపినట్లు" అని స్వగతం కామాలు ప్రకాశంగా అన్నది. "ఎవరు పడుకోవద్దన్నారు" అన్నాను నేను. ఆమాటలు విని కాంతం నావంక ఏదో వింతగా చూస్తున్నా నేను గమనించక పురపాలక సభాధ్యక్షుడు చేసే పనులను గురించి వ్రాస్తూ కుర్రాడు "ఈయన ఆరోగ్య వారములో ఉత్సవములు జరుపును. పందులను కుక్కలను చంపించును. వోట్లకోసం తిరుగును," అని వ్రాయటం చూచి పీడి దుంపతెగ, ఇవేనా ఆయన విధులని వ్రాయాలసినవి అని అనుకొని, అంతా కొట్టేద్దామా, లేకపోతే విషయాన్ని గురించి చూడక వాక్య రచనలో ఉండే తప్పులు మాత్రమే దిద్దుదామా అని ఆలోచిస్తూ ఉండగానే కాంతం నా వెనకాల కొచ్చి, "ఇందాక మీరు తెచ్చిన గులాబి పువ్వు ఏక్కడ పెట్టారు" అన్నది.

"అదేం, నీముందు బల్లమీద పళ్లెంలో కనపడటంలా" అన్నాను నేను అర్చుకు పోయిన గొంతుకతో.

ఎదురుగావున్నబల్లపై నున్న పువ్వును తీసుకొంటానికి ఆవిడ నా చుట్టూ తిరిగి పోయింది. అప్పుడే చాకలి మడత విప్పి కట్టడం మూలాన, చీర, గంజి బిగువున ఉండి నడుస్తుంటే రవ రవ శబ్దం అయింది. ఆవిడ తలకు రాచుకొన్న నూనె సంబంధమైన సువాసన నన్నూ నా కాంపోజిషన్ పుస్తకాలనూ ముట్టడేసింది.

శత్రువులు ముట్టడివేసినా, సాధ్యమైనంత వరకు లొంగకపోవటం ధీరలక్షణంగదా అని అనుకొంటూ ఉండంగానే ఆ ఇరవై పుస్తకాలు నావంక చూచినవి. ఆ ఇరవై ఒక్కమారు! విధి నెరవేర్చాలన్నమాటలు చెవులో రహస్యంగా వినిపించినాయి.

ఇంకా పదిహేను పుస్తకాలున్నవి. తలఎత్తి చూద్దును గదా, కాంతం ఇంకా అద్దంముందే నుంచుని, తన సౌందర్యాన్ని చూచుకొని మురిసిపోతున్నది. నేనూ నవ్వుకొన్నాను.

"ఎందుకు నవ్వారు"

"ఊరికేనే"

"చెబుదురూ"

"ఏముంది చెబటానికీ, ఊరికేనే నవ్వాను" అని కలం విదిలించాను.

"అబ్బ! చెప్పరూ, ఎందుకు నవ్వారు."

"............"

"అదుగో, మళ్ళీ నవ్వుతున్నారు... చెప్పరూ...అంత నవ్వు ఊరికేనే వస్తుందా?"

"చెప్పటంలా-ఎందుకూ లేదూ, నవ్వొచ్చింది నవ్వాను."

"............"

"అబ్బ, ఎందుకమ్మా అంత నవ్వు?"

"ఏంజెప్పేది? ఏం కారణం లేదు."

"అట్లా కాదు, చెప్పాలె?"

"ఊరికేనే......"

"ఊ...అల్లాగేం? చెప్పాల...ఊ...తప్పదు..."

"వదులు, కలం వదిలేశెయ్యి"

"వదిలా, చెప్పండిమరి"

"నీ తలలో......"

"ఆ, తలలో ఏమిటి?..."

"గులాబిపువ్వు..."

"అబ్బ, ఏమిటా విరగబడి నవ్వటం! తలలో గులాబి పువ్వు ఉంటె అట్లా నవ్వొస్తుందా?"

"మరేంజెప్పేది, గులాబిపువ్వును చూస్తే నవ్వొచ్చింది."

"ఆ, అల్లాగేం, చాల్లెండి గడుసుదనం, అసలు ఏమిటో వుంది" అని అంటూ అద్దంలో చూచుకొని చెంపలు దిద్దుకొంది.

"నిజంగా, కాంతం, ఆ గులాబిపువ్వును జూస్తే నవ్వొచ్చింది."

"చాల్లెండి మీ కవిత్వం. చెప్పకపోతే మిమ్మల్ని వ్రాసుకోనివ్వను."

"కలం వదులు, ఇదిగో ఈ పుస్తకాలు దిద్దిందాకా ఉండు చెబుతాను."

"అబ్బా! ఇప్పుడు చెప్పాలిసిందే"

"నీకు కోపంరాదుగదా?"

"కోపంలేదు, తాపంలేదు, చెప్పండి"

"మరీ... గులాబీ... పువ్వూ..."

"అబ్బబ్బ, ఏమిటండీ ఆ విరగబడినవ్వటం. దేనికైనా కారణం ఉండాలె!"

"కారణం లేకేం, బ్రహ్మాండమైన కారణం ఉంది"

"చెప్పండీమరి!"

"నీతలలో, ఆ నల్లటివెంట్రుకల మధ్యా..."

"గులాబిపువ్వుంది. అదేకాదు మీరంటం"

"కాదు."

"ఏమిటి మరి"

"ఆ నల్లటితుమ్మెద రెక్కలవంటి మృగావై నున్నవై నటువంటీ......"

"అబ్బబ్బ, ఏమిటండీగోల, తెలుగులో చెప్పండి."

"నల్లమేఘాలలో మెరుపు మెరుస్తున్నది."

"ఇస్సీ, మీ కవిత్వం నాకర్థంగాదు."

"చెప్పేస్తాను ఉండు. నీతలలో ఒక తెల్లవెంట్రుక మెరుస్తున్నది!—"

"ఓయబ్బ! ఈమాత్రానికేనా ఇంతనవ్వా. ఏదీ, తీసేద్దామంటే కనిపించటంలేదే? పోనీయండి నాకేంతక్కువ?"

"తక్కువ అని కాదు, వృద్ధాప్యం తొంగిచూస్తున్నది."

"అవునవును, కవిత్వంలో చెప్పాలిసొస్తే అంతే... చాల్లెండి, మీకవిత్వమూ మీరూనూ..."

"ఉండు, నేను వ్రాసుకోవాలె."

ఇంకా పద్ధానుగు పుస్తకాలున్నవి. కాంతం మట్టుకు అద్దంముందు నుంచొని మళ్ళీ ఇంకోసారి కుచ్చెళ్ళు సర్దుకొని పమిట సవరించుకొంటున్నది, నేను ఒకసారి పుస్తకాలవంక, మరోసారి, కాంతంవంకా చూచి తలొంచుకొని దిద్దటం సాగించాను. కాంతం అల్లాగే నిలబడి అద్దంలో చూచుకొంటున్నది. చెక్కిళ్ళు చిక్కనౌ గులాబిరంగులో మెరుస్తున్నవి. చెంపలపైని జుట్టు కొద్దిగా జారింది. తలలో నాలుగైదు వెంట్రుకలు నల్లటి ఆకాశంలో కనబడే మెరుపు తీగల్లాగ మెరుస్తున్నవి. తెల్లటిచీర, బ్రోచీ గులాబిపువ్వు మనోహరంగా ఉన్నవి......సరే......పద్ధానుగు పుస్తకాలు అరగంటలో దిద్దుదామనుకొన్నాను. ఇంతలో కాంతం,

"ఏమండోయి" అన్నది అద్దంముందు నిలబడిఉండే.

"ఏమిటి?"

"ఇదేమిటి?" అన్నది కంపిస్తున్న గొంతుకతో.

"ఏ మొచ్చింది?"

"ఇల్లా ఒకమాటొచ్చి అద్దంలో చూడండీ!"

"అద్దంలో నీకేం కనబడుతున్నది?"

"మీరు చూడండి తెలుస్తుంది."

"ఏమిటి చూసేది... అద్దంలో ముఖం కనబడుతుంది. నీముఖం నాకేం కొత్తది కాదు."

"అదిగాదండి, చూడండి ఏదో......తమాషాగానే ఉంది. ఇందాకట్టినుంచీ లేదా ఇప్పుడిల్లా కనపడటం ఏమిటి!

"ఎల్లా కనపడుతున్నదీ?...ఊరికే...ఏదో పెడతావు ...నాటకం! నా వ్రాతకు వచ్చింది ఇంతకూ?" అని తలెత్తి చూద్దునుకదా కాంతం వింతగా చూస్తున్నది అద్దం వంక. అటు జరిగి ఇటుజరిగి ఏమిటో పరీక్షిస్తున్నది. నేను ఎర్రసిరా కలం బల్లమీద పెట్టి.

"ఏమిటి అదీ!" అన్నాను.

"ఏమిటోనండీ రెండుముఖాలు కనిపిస్తున్నాయి"

"రెండుముఖాలా?"

"అవును రెండుముఖాలు!"

"నిజంగా వచ్చి చూడండి నామాట అబద్ధమైతే" అన్నది.

సరే, ఏమిటో సంగతి చూద్దామని లేచి వెళ్ళి అద్దం ముందు నిలబడ్డాను. కాంతం, "చూడండి నామాట అబద్ధమైతే" అని నాకు చెప్పి తాను బల్లదగ్గర కెళ్ళింది. నేను అద్దంముందు నిలబడి చూశాను. ఏం విచిత్రం కనబడలేదు. నోటూ చూచ్చి అటూ ఇటూ జరిగి చూశాను, ముందుకెళ్ళి

వెనక్కీ ళ్ళి అన్నివిధాల చూశాను. ఎక్కడా నాకు ముఖాలు కనిపించలేదు. ఇంతలో కాంతం బల్లదగ్గర జేరి పుస్తకాలు బొత్తిగా పెట్టేసి, కలం స్టాండులో పెట్టి, సిరాబుడ్డి పైన మూత పెడుతున్నది నేను చూసేసరికి.

"ఊఁ, తెలిసిందిలే వెళ్లు."

"ఏమిటి తెలియటం, కనపడలా రెండుముఖాలూ?"

"ఊహు, కనుపించలేదు. నాముఖమే నాకు కనిపించింది."

"అచ్చంగా ఒక్కముఖమే! బాగా చూడండీ"

"చాల్లే, చాలించు నాటకం."

అని విసుగ్గా అని మళ్ళీ కుర్చీలో కూలబడి పుస్తకం తీసి తప్పులు దిద్దటం సాగించాను.

"ఏమిటండీ... మీకు కనబడకపోవటం నాకళ్లకేమైనా ......ఏదీ చూడనీయండి మళ్లీ" అంటూ కాంతం అద్దం ముందుకుపోయి నిలుచున్నది.

"అదేమిటండీ, రెండుముఖాలూనూ, విడివిడిగా కనబడుతూ ఉంటేనే," అని కాంతం తెల్లపోయి చూడ్డం చూశాను నేను. ఆముఖ కవళికలు ఆ ముంగురుల చలనం అవీ నిజం చెప్పేమనిషి కున్నట్లే ఉన్నవి. భయం ఆమె కళ్లలో నుంచి తొంగిచూస్తున్నది. నేనూ కొంచెం భయపడ్డాను. తన నీడనుచూచి భయపడటం, తననీడలో రెండుముఖాలు కనబడటం ఏదో చెడ్డలక్షణం అని చిన్నప్పుడెక్కడో చదివిన జ్ఞాపకం. అందుకని నాకూ కొంచెంభయం వేసి,

"ఏమిటి నిజంగా రెండుముఖాలు బాగా కనిపిస్తుందా?"

"ఇక్కడ నుంచునిచూడండిమీరు నామాటలు అబద్ధం అయితే అవిగో ముఖాలు—ఒకటీ—రెండూ—విడివిడిగా కనుపిస్తూ ఉంటేనే" అన్నది.

నాకు ఏవ్వో పిచ్చిఊహలు పోయి ఒకక్షణంలో ఇదేమైనా నిజంగా చెడ్డలక్షణమా, లేకపోతే అద్దంలో ఏమైనా చెడ్డస్పిరిట్స్ దూరి ఇల్లా అల్లరిపెడుతున్నాయా? అనిపించింది. అప్రయత్నంగా లేచి వెళ్ళి అద్దం ముందు కాంతం వెనకాలె నుంచున్నాను.

చూశారా రెండుముఖాలు నామాట అబద్ధం అంటిరే! నాకు భయమేస్తున్నదండీ, అంటూ కాంతం వెనక్కు జరిగింది నాకు దగ్గరసాగా.

అహా! రెండుముఖాలు ఏవీ అని నేను ఒకఅడుగు ముందుకు జరిగాను చూద్దామని.

కనపడటంలా అన్నది కాంతం.

నీముఖం అన్నాను నేను కోపంతో.

అవును, నెంబర్ టూ, మీ మొఖం అన్నది కాంతం వెనక్కు విరగబడి నవ్వుతూ—